

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o petycyi zarządu miasta Stanisławowa w sprawie odpisania zaległej prestacyi na płace nauczycieli i nauczycielek szkół ludowych w kwocie 48.341 zł. 59 ct. w. a.

Wysoki Sejmie!

Gmina miasta Stanisławowa dłużną jest na rzecz krajowego funduszu szkolnego sumę 48.341 zł. 59 ct. w. a. tytułem zaległych prestacyj na płace nauczycieli i nauczycielek szkół ludowych.

Zaległość ta powstała w sposób następujący:

W roku 1875. Rada szkolna krajowa zorganizowała szkoły ludowe w Stanisławowie i obliczyła płace nauczycieli i nauczycielek na 11.000 zł. Ciężar ponoszenia tych kosztów Rada szkolna rozłożyła na razie w ten sposób, że stosując się do art. 18. ustawy z 2. Maja 1873. L. 250 dz. ust. kr., nałożyła na gminę miasta Stanisławowa 4.188 zł. 15 ct. w. a., resztę zaś w kwocie 6.911 zł. 25 ct. przekazała na fundusz szkolny krajowy. Ze względu jednak na to, że gmina tego miasta posiada własny majątek zakładowy, Rada szkolna w myśl art. 19. wzmiankowanej wyżej ustawy zastrzegła sobie orzeczenie, czyli i o ile gminie téj będzie ostatecznie przyznaném prawo do zasiłku z krajowego funduszu szkolnego. Wskutek tego zarządzenia Rady szkolnej krajowej gmina miasta Stanisławowa opłacała na płace nauczycieli 4.188 zł. 15 ct., zaś krajowy fundusz szkolny 6.911 zł. 25 ct. Taki stan rzeczy trwał od roku 1875. do roku 1879. W tym bowiem roku (d. 30. Czerwca L. 5672.) Rada szkolna krajowa wydała stanowcze orzeczenie, że gmina miasta Stanisławowa, zaczynając od 1. Lipca 1878 r. ma ponosić z własnych funduszków cały wydatek na płace nauczycieli w kwocie 11.000 zł. Od tego orzeczenia gmina wniosła przedstawienie, potem rekurs do Ministerstwa oświecenia, nakoniec zażalenie do Trybunału administracyjnego. Ten tok instancyi skończył się dopiero w roku 1887., a mianowicie Trybunał administracyjny, wyrokiem w dniu 8. czerwca tego roku wydanym, orzekł ostatecznie, że gmina miasta Stanisławowa obowiązana jest ponosić sama cały wydatek na płace nauczycieli w kwocie 11.000 zł. wymierzony. A ponieważ od 1. Lipca 1878 roku aż do tego czasu krajowy fundusz szkolny opłacał pod tym tytułem po 6.911 zł. 25 ct. w. a. rocznie, przeto wynikłą ztąd zaległość gmina miasta Stanisławowa w roku 1887. naraz funduszowi temu została dłużną.

Do téj zaległości przybyła jeszcze i druga. A mianowicie w r. 1884. (d. 21. Stycznia L. 13811) wydała Rada szkolna krajowa orzeczenie, że gmina miasta Stanisławowa ze względu

na to, iż posiada własny majątek zakładowy i znajduje się w pomyślnych stosunkach finansowych, a przytém dobrowolnie na inne cele oświaty znaczne ponosi wydatki, powinna także ponieść z własnych funduszków cały wydatek na płace nauczycieli i nauczycielek nadetatowych razem w kwocie rocznej 6.120 zł. Tego wydatku nie nałożono jednak na gminę od 1. Lipca 1878 roku tak, jak nałożono wydatek powyższy na płace nauczycieli etatowych, lecz nie chcąc gminy wydatkami na cele szkół ludowych zbytecznie przeciążyć, nałożono na nią ten ciężar dopiero od 1. Stycznia 1885 roku. I ta sprawa odbyła drogę instancyj lecz bez żadnego skutku.

Wskutek tego zaległość prestacyjna gminy miasta Stanisławowa z obudwóch wyłuszczo-nych co dopiero tytułów pochodząca a krajowemu funduszowi należna, urosła do wysokości 50.886 zł. 19 ct. w. a. Rada szkolna krajowa, obawiając się sama, że gmina nie będzie w stanie wypłacić tak znacznej sumy naraz, udała się do Wydziału krajowego, ażeby jęj tę zaległość rozłożył na raty. Sama zaś gmina w roku 1887 wniosła do Wys. Sejmu petycję o odpisanie całej tęg zaległości. Komisya szkolna, do której tęg petycją odesłano, nie mając danęj podstawy do ocenienia finansowego położenia petycyonującej gminy, zaprojektowała przekazanie tęg sprawy Wydziałowi krajowemu do załatwienia, co tęg Wys. Sejm d. 12. Stycznia 1888 r. uchwalił. Wydział krajowy zaś załatwił ją w ten sposób, że przyznał gminie na przyszłość, a mianowicie od 1. Stycznia 1889 zasiłek roczny na płace nauczycieli w kwocie 3.000 zł., zaś zaległość prestacyjną rozłożył jęj na rocznych rat 20, z których pierwszą naznaczył na 1. Stycznia 1889. Tymczasem gmina miasta Stanisławowa uiściła na rachunek owęj zaległości w ciągu trzech lat ostatnich razem 2.544 zł. 60 ct., wskutek czego zaległość wynosi obecnie 48.341 zł. 59 ct. w. a.

Teraz wnosi zarząd tęg gminy znów petycję i prosi w nięj o zupełne odpisanie zaległości z powodu braku odpowiednich funduszków lub dochodów.

Że położenie finansowe gminy miasta Stanisławowa jest obecnie bardzo w ogóle niepomysłne, wiadomo jest powszechnie. Wiadomo mianowicie, że w roku zeszłym Wydział krajowy wykonał ściśłą lustracyę administracyi tęgże gminy i znalazł, że ta gmina znajduje się w położeniu finansowém najgorszem ze wszystkich gmin w kraju, Brodów nawet nie wyłączając. Wiadomo także, że wskutek tego na wniosek Wydziału krajowego c. k. Namiestnictwo działające na mocy §. 109 ustawy gminnej — Reprezentacyę gminną miasta Stanisławowa rozwiązało, i dla sprawowania tymczasowęj administracyi osobny zarząd pod zwierzchnictwem c. k. sekretarza Namiestnictwa ustanowiło.

Co się tyczy źródeł pokrycia zaległości, o którą tu idzie, to rzeczywiście gmina Stanisławowska znajduje się w trudném położeniu. Ona ma wprawdzie własny majątek zakładowy, ale tak jest zadłużoną, że według wyniku lustracyi Wydziału krajowego długi te, nie licząc świeżo zacięgniętej pożyczki 160.000 zł., wynosiły już wtenczas razem 1,206.582 zł., zaś wartość wszystkiego majątku wynosiła tylko 1,130.475 zł., że zatem stan bierny przenosił stan czynny o 76.107 zł. Co się zaś tyczy innego źródła dochodów gminy, to te są już całkowicie wyczerpane. I tak członkowie tęg gminy opłacają już teraz: 10% dodatek do podatków bezpośrednich, 100% dodatek do podatku konsumcyjnego od mięsa, 100% dodatek do podatku od wina, opłaty gminne od napojów spirytusowych i od piwa, tudzież 3% dodatek czynszowy. Budżet zaś miasta Stanisławowa wykazuje już od roku 1882 ciągły niedobór, który zaczął się od 88 zł., i doszedł w roku 1888 do 111.449 zł.

Komisya budżetowa nie może wprawdzie doradzać Wys. Sejmowi odpisania całej zaległości prestacyjnej gminy miasta Stanisławowa, gdyż chodzi tu dziś już o znaczną sumę 48.341 zł. 59 ct. w. a., a jedną z głównych przyczyn, że ta zaległość z tego tytułu tak bardzo się wzmożła, jest niewątpliwie lekkomyślna gospodarka Rady gminnej tego miasta, trwająca przez lat wiele. Jeżeli jednak gmina ta ma mieć nadzieję, przez zaprowadzenie oszczędności i ściśłości we wydatkach wyjść powoli z dzisiejszego tak trudnego położenia, to wypada jęj przyjąć i z tęg strony z pewną

pomocą. Przemawia za tém także poniekąd i słuszność. Jeżeli bowiem na gminę miasta Stanisławowa nałożono w swoim czasie cały ciężar płac nauczycieli etatowych i nadetatowych z tego powodu, że gmina ta posiada własny majątek zakładowy, to ulgę pewną w tych ciężarach usprawiedliwia obecnie ta okoliczność, że od pewnego już czasu ten majątek zakładowy z powodu znacznych długów żadnego nie przynosi dochodu.

Dlatego komisya budżetowa proponuje odpisanie ze zaległości prestacyjnej miasta Stanisławowa sumy 24.341 zł. 59 ct. tak, ażeby gmina ta opłacając corocznie kwotę 1.200 zł. mogła w ciągu lat 20, na któryto czas Wydział krajowy tę zaległość rozłożył, uiszczyć się całkowicie z tego długu.

Na téj podstawie komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby ze sumy 48 341 zł. 59 ct. w. a., należnej krajowemu funduszowi szkolnemu od gminy miasta Stanisławowa tytułem zaległych prestacyj na płace nauczycieli i nauczycielek szkół ludowych, odpisał kwotę 24.341 zł 59 ct, zaś wypłatę reszty w kwocie 24.000 zł. w. a. na dwadzieścia równych rat rocznych rozłożył.“

Lwów dnia 15. Stycznia 1889 r.

Przewodniczący:

A. Potocki.

Sprawozdawca:

Madeyski.

